

ПАРИЖ. Адылны 30 куна, ССТА. Аппаратына таах эргимталартоо бидли- битин курдун, Л. Н. Брен- кер СССР Верховная Сове- тын Президиумда, Совет- ской правительство уюна- тус бэйэтин аутентичтай Франция республикатын

президента Ж. Помпиду на Со-
ветской Союзка официал-
найдын маддыттыгыгар
мысрда.

Балдырттааны: биримд-
тэ икки оруттэр 1031 ар-
додларытар эби: субодатал-
дигуэ.

Добордуу ыалдыттаанын

ГВССП КЕ-10 татрылтына ССКП КК Генеральный секретаря Л. Н. Брежнев алтынаы 30 күнүттэн сәтиэны 1 күнүттэр дэри ГДР-га доордуу ыалдыгытан сырытта, Л. Н. Брежнев уонна ГВССП Бастаы секретаря Э. Хонеккер икки ардыларыгар көрсүбүүлэр итэизээ кэспэтиинилэр буолулар. Коммунистэ бэлэтэвэрин курдук, ССКП сонго ГВССП, Советский Союз уонна ГДР икки ардыларыгар сыһыаннары сыһыны сыйынарыны боптуруостара, ону тэти Европатаагы өтүөлү аан дойдутаагы политика проблемалара сыһыттылылар. Советский Союз уонна ГДР саламаччылааы аан дойду проблемаларын дэүүлэлэниилэригэр болбонтон ордун Европатаагы быһыыга-майгыга, Европа континенттар дэүүлэ суох буолуутун таахчыыгыга социалистический дойдулар дэүүлүдүрүлүт уонна бырааттыы социалистический дойдуларынан өйөмкүт Эйэ политикатын аан дойдута дэүүлэни улам көтөтү илэри бэлэтээттиллэр.

ССКП уонча ГБСР сайагаччылары икки дойду сыһынан-
табылларынан марксизм-ленинизм, пролетарскай-интернациона-
лизм бигэ төрүттэринэр олобуран сайдыыта социалистическай
бнарна тудаларын — норуоттарса куттал суох буолуутун уон-
на эйи сурун тирэһит — салгыы бэргөөһүнүгэр биллэр-көс-
төй кылгатынан буолуоска дигэн эээлээрин эттиээ.

Сэтгэнхэн 3 хүнүүгэр Н. И. Брежнев Москвада эргиллэн
ССТА

Оройуон хаһаайыстыбалара үүтү уонна эти
государства атыылааһыныарын 1971 сыллаабы
былаанын сэттиннь ый 1 күнүгүн толоруулар
(центнерлик)

Колхозтар уонна совхоз даттара	Ү ү т			Э т		
	бы- лаан	туол- ла	быры- һыан	бы- лаан	туол- ла	быры- һыан
Л е н н и	7700	8201	106,5	2500	2123	84,9
Эрилик Эристини	13430	17273	128,6	4500	5099	110,8
Калинин	4460	4286	95,6	1200	1158	96,5
Кара Маркс	4360	4563	104,6	1100	1616	1504
Субурууский совхоз	19260	18246	94,6	7.00	6884	969
Оройвон үрдүнүс	49200	52675	107,1	16540	18776	113,8

ХОС БЫЛААРЫ: Биндигдээн хэвээйистибээр 126 центнер үүгү уонна 1857 центнер этн госуларствова атнылаабытара оройон үрдүүн түмүгэр холбуу киллэрилиинэ.

САНА ОЛОХ

СССР ЧУРАЛЧЫ ОРОЙУОНУЛААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭХИТТЭР
ДЕНУТАТТАРЫН ОРОЙУОН НААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Органы Чугаевского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
г. Чугаев Ярославской АССР

1931 сыл алдыныы
15 күнүттөн тахсар

№ 131 (4087)

1971 сэд. Сэтгэнийн 4 күнэ
ЧЭЛЛИЭР

Сыныпта
2 халқы

Улуу Октябрь 54 сылын көрсө

Интервью

Бэлхээ бийнги коррес-
понденыт соххоз. Догор-
дуурлаады отделецныт
управляющаа Е. Е.
мытхыстын бастааы ынг-
гар суеһу нититин түмү-
тэри тунуан көпөтө сы-
рытхы.

ЫҢҒЫТЫ:
кастыгы тэрн
лах сабадаата?

ЭППИЭТ: Отделение 907
ынах сүөһүтүн ааһы хоту-
нузан кыстатарга былаан-
наан оһунун буулартааты-
быт.

Быгыл Туолума үрөңтөз 6500 тонна оту ымыл-быт Кэлэр сыяларга Кут-гара үрэдін онотторон ити эргин 10 тың. центнер от кэдитин ситиһиэхтээхпит. Ошон Туолумага быгыл 160 субан сүөһүнү ыларан са-га хогон, озорор дына онордубут. Ити тутуулар-бытын кэңэтэч кэлэр өтү-гөр сүөһү туар базатын та-ринэр былааннаахпыт.

Бытыл күнүз борооннору
жөмгөр оянуң будларыңыт,
тай кыстың бастаңы ыңы-
гар мччат сүбү олууту та-
наарыллыбата. Бороң сууң-
кагады эбиллештигөн ылар
бволлахка, Сугулаң фер-

Чопчу соруктаах үлэлиибит

матын бороон хороочуудару бастаан илэлдэр. Биирдын-
лээн бороочт хороочуудар-
тэн нэһилинэн Советын депу-
тата Идларьконова Т. В.
биирдин бороочт сууккатаа
бы эбилдигитин алтынньыга
394 граммга, райсовет депу-
тата Борисова А. Н. 350
граммга тигэрдэн бастаан
иһаллэр.

Үүтү маанынга мөлхөхүт дингэ тийилдэр. Эбөһэтэ-листига 83 бырыһмат өрөгуолан иһэр. Ол араэри, бастын үлэһитэри бэлэтиир наадатых. Ленин орденыз кавалера Кристошанин С. Г. быһыл туугуй тигэһэлэри ылыта уонча каложунаан 18612 кидограмм үүтү ыат, былаанын 153 бырыһман толордо. Бирдин фуражнай ынабыттан 760 кг сиэгуар 1164 кг ыры сиэтигэ.

ЫЙЫТЫ: Эбим аны-
лыгы хайдах тэрийэн эрэ
ант?

ЭППИЭТ: Кыстыкка кон-
ратын эбин анылыгы сиз-
тинин олохтоотубут. Бийи
340 тонна силлэни уонна
анылык сага көрүгүн—се-
наһы 160 тоннагы бөлөм-
нэбыппит. Силлэни уонна

сенажи сизтнийн садалаагы-
быт. Сенажийн хаачыстыба-
та мэлтох буолат, ноон-
ньорбого былаан сизтэн эри-
бит.

Борончирго «кооньерб» онгон снэтэлэг. Маныха-үчүгай тэрээһиндээхтэ. Кривошапкин Р.Г. старшанаах «Орто хотон» үлэһин тэрэ эһин аһымыгы «хот» снэтэллэр. Таб. Кривошапкин бэйэтэ оту утуулары, уот оттуулары, кооньерб онгоруулары ыдыһын таһаарыылаахтык үлэһинир.

ЫЙЫТЫ: Социалистическая нугалаһыны тайдах тэрнэдилит?

ЭИПИЭТ: «Социалистический куотадаһы тэрэһини салгы тунсарар тухуан» СССР КК уураһын ойон, отделение үрдүк бороон көрөөччүлөр кыһы устага биридин бороон сууккатаады эбиллигини 300 граммга тиздэргэ сорук туруорунчулар. Оттон комсомолка А. Борисов уонна бастыг бороон көрөөччү Илларионова Т. В биридин бэйэлэрэ сууккатаады эбиллини 400 граммга тиздэргэ соруктаннылар.

Үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы Советын III сессията

Культура икки сыллаах походугар
социалистической эбэһээтэлистибэ туолан иһиитин туһунан

Райсовет култураба. отделын сабиэдиссэйэ таб. А. А. Сивцев дакылаатыттан

Саха АССР төрийн бичгээ 50
 ыла туолуутун көрсө кул
 ура төрийн эдэрийн үлэлэрийн
 алгыг тулсарынага Уус-Ал
 дан оройуонун үлэлиттэ
 культура икки сыллаах пох
 угар эбэхээтэлиститибэ ылына
 республика үрдүнэ ыгыры
 гаһаарбыттара. Ол ыгыры
 анна базарар нээгник өбө
 үтэ.

Оройуон үлэһиттэрин ку-
луннай уонна ой-санаа өттүнэн
айдымларыгар культурнай-
ырдатар төрүөттөр кырата
уох оруоллаахтар. Оройуон-
га күн бүгүн 59 культурнай-
ырдатар учурдечениалар
бааллар. Киинэлэргэ 82 киби-
и ийигэр 51 анал үөрэхтээх
аддрдар үлэһиллэр.
Ааспыт пятилеткага 1 ба-

роднай театр, 3 сельскэй кулууп уонна 5 сельскэй библиотека саага аһыллынылар. Оттон 12 сельскэй кулууптар сельскэй культура дьэһэлэригэр уларытыллан тэриллиннэлэр. Итиннэха 23 улааны штата эбии көрүлүнэ, Онон оройуон нэһилиэнньэтин культурнай наадыһытыгар культуре тэрилтэлэрин ахсаан өттүнэн толору хааччылына дьэн элэхха наада.

Культурнай-сырдатар тэ-
риллэлэр күүнэтэ быта-
арнас нөрүгүнэх үлэлэри.
Таһыма кинилэр матерналь-
най базаларын бөбөрөгтүү
уонза туһсарыты бастаһы со-
рун быһыстынан эбэнэоталис-
тибэрэ мттыкыллыбыта түбэ-
сүтүтэ суолбатах Хаһааймы-

базар сэлэйааччылар, кул-
тура тэрилтэлэрин материал-
най базаларын бөгөөтүүтэ
кырата суох үлэни ытталлар.
Эридин Эристин аатынан
колхоз (бырабылыанньа пред-
седателэ Р. А. Филиппо-
вичев) баһатын территориятын
партком секретара Н. С. Дми-
тар баар бары культурнай
сырдатар тэрилтэлэргэ колхоз
өтүттэн материалнай көмө-
утумнаахтын оһорор. Ол
курдун Хадаарга сага кулуу-
бу тутан быһыы үлэҕэ кил-
лэрэллэр. Чакыр кулуубун
көҥөтөн туттулар. Оттон Уор-
ба кулуубугар капиталнай
өрөмүөнү ыттылар. Итилэр
бары колхозтан үбүлэнилэр.
Ордун нэрэхсэбиллээһинэн
колхоз бары улахан кудуу-

тарыгар уонна культура дьэ-
лэрингэр дойдун киин куорат
тарыттан стандартнай теа-
тральнай кириэтиилэлэри аба-
лан туруорбуту буолар. Маны-
таһынан атын да культурнай
инвентардары булууга, кордо-
рон агитацияны оҥорууга
наада буолар түбэлтэлэргэр
үбүһүн колхоз мэлдьи көмч-
лөһөр. Культурнай-сырдата
тэриэталэргэ колхоз кэллэ-
иккэн сылга 43 тыһыынча
солкуобай үбү биэрэ. Ону
сэргэ оройуон, колхоз, нэһи-
лээх үрдүнэн ытыллар
культурнай-сырдатар ме-
риитиеларга колхозтаахтары
үлэттэн босхолоһуунга, тран-
спортынан хааччыйыыга эки-
элбэх көмөнү оҥорор. Пар-
ком секретара Н. С. Дми-

трив уус-уран самодетель-
носка активнайдын кыттар.
Секретарь бэйэтинэн маннаа
кыттыыта—атын хаһаайысты
балар салаааччыларыгар
үтүө холобур.

Итншик араас улахан кимелеру Ленин аатынан колхоз, Субургуускай аатынан совхоз огороддор.

Ол эрээр, культура икни
сыллаах походугар ылыныл-
дыбыт адһизатидистибэлэрэ
толорууга сорох хаһайысты-
балар салайааччылары бэйэ-
лэрип ымактарынан тугу ба-
рытын оҕорбут буолбатахтар.
Калинин аатынан колхоз ба-
йетин көбүлээбининэн Мара-
лайыга 300 миңстөлөөх сана
кудууп тутуутун сабалыырга

(Салгыһыттан 2-6 ств. нөр).

Сессия кытгылаахтара Св
хь АССР культурагын үтүө

ЖЫҢЫЛ ХААЛТЫС

Сапа сдох хийхэт редакцийн усина чичаат
ортодугар үлэвэ штыты тахынан отделеын
аналлах таааарыылара 6(9) №-рэ

Марш—эрчимнээх үлэ

Билигчи дао терснэ.
рилтэ үйэ ачардах вибле-
бугар бэлэмэрини үгэнэ Оэ
барыта «Мэддэн бэлэмни»
маринаа гүнүдээр.

Чурапчы аялс. ылаа-
таах оркулатылаады Н. Д.
Субуруунай батында 240
пионердаа дружина марш
бастагы сыгыгар үгүс үз-
ни ытта. Ааспыт үрөх
дыгыгар пионердер 92,3
бырынынаара ылаастарыт
бүтүрбиттэрэ. 8 озо туйгун-
дук 47 озо назр «4», «5»
сынааларга үөрөммиттэрэ.
Оскуола иһинэт ытыллы
быт предметнай олимпиада-
ларга пионердар активнай-
дын кыттыбыттара. Ол кур-
дун физинара 30, математи-
нара 30, нуучча тылыгар
биир очко озо күрөктөспитэ.
«Герой пионердар», «Ким
буолуохха?», «Хотойтси-
чор кето үөрэнэллэр» дик-
тингэлэргэ аабаччылар
конференциялара ытыллы-
быттара, «Вилии дойдуту-
гар айан» — итинчигэ.

«Мин Ага дайдам—
ССРС» маршрут—интер-
дар үлэлэрин дэбунсаах
учаастага. Дружина совет
учууталларын кытары суб-
лэһэн, нэдиэлэ ахсыт де-
минисэй уруонтары мыпы-
та. Онно улуу сирдэнт ело-
бун, үлэтин үөрэннэттэре,
күнн туһунан ахтылалары
аахпытара.

Вилигин оскуола таһын 50 тыһыңнаах маа кызгартар. Олору пионерскай тарилга 50 сыла туолуутун чынарар быһыл күһүн олоруттара. Бу «Пионерстрой» маршрукка 67 пионер быһыл сайыһындаабы 2728 солкуобайдаах араас үлэлэрэ эмиэ баар. Элбэх ово Субуруускай ватынан совхоз хортуппуйун көрүүтэ үлэлээбитэ. Ахсыстартан Клара Исенофонтова,

Тийдэ Шестакова, Алена Федосеева өнөө үзлэлтэй оспирдинлэре 150-нуу солн. аадыстылар. Хас да ово сайны фермаларга агвар-бытгара. Лиза Давыдова үүтү учуоттааччынан, Сеня Монастырев уонна Пета Кардашевскай бостуужтары-тан үдэлэобиттэрэ. Тана Захарова, Ира Монастырева ыал ахсын күүтүүлээх күн-дү дэонунан буолбуттар. Кишилэр почтальотнаабыт-тар.

Ити үлэлэргэ уол икин
тэрээтэн бастаан, сэтгис
этэрээт (бэһис «а» кылаас)
Якутскайга күүэлдүүр
чэскэ тиксигит. Никис
үһүс мөөстөлэри ахсыс (бэ-
һис «б» кылаас) уонна бэ-
һис (алтыс «а» кылаас) пи-
онердара ылбыттар.

Марин түмүктөшүнүн өзүнчө
ининге сылын дружина уон
этэрээттөрө 14 пууннаах
куоталаһыгыта ишрээт сө-
рүлөөттөрүлөр.

С. ЭВЕРСТОВ

ЮРИЙ ГАГАРИН ААТЫН
ЫЛАР ИЙИН

Төрдүс кылаас этэрээтингэр
29 пионер баар. Этэрээдинит үс
звенода хайдар. Билигин этэ-
рээдинит аан дойдута бастакы
космонавт Юрий Гагарин аа-
тын ылар иһин олсуһар.

Ол ишн буна бары үөрэх-
иштигэр ситиһэргэ соруктана-
быт. Буна бары бэйэбит тап-
тыыр хаймаппытыгар «Бэлэ
буолга» суруттубут. Көрдөөх,
нитэриэһинэй сёрдары ыта-
быт. Улуу эһэбит В. И. Ле-
нин көрүстэригэр нуруутун
бариннилээх буоларга дьулу-
һабыт.

Поля ПРОТОДЬЯКОНОВА,
затерзат советын председ.
дателя.

Алабяр пионердара кэпсннлээр

Оскуолабыт учаастагар

Тиймтэ бэлчээл сайныг учуутал Михаил Петрович Мамс-
ров сэлэлтэгийнг оркуулабыг урдастагар 4 уол, 2
нэмэ буолуу үлэлээтибиг. Уорсайа гектар ангара сиртэ
үүнэйи оордубунут. Урдастакпытыгар садлаахпыг,
үрүрүар сэрэйдээхпыг, душтөөхпыг, 3 партия-теплиц-
лааныг, 6 парникстөөхпыг

Олорго бакчевай үүнэйилэри ыспыныт. Коллежияны-
н дөлийсэлэргэ ширээтти сибэкиилээхтэри, моргуу-
тары, сүбүсүдэлэри, хас да сыллаах дууктары, бурду-
тары, укурубу, дүөнү, бобтары, горошу, ханшмыста-
ры, речени, мальваны, кукурузаны, фасолу ыһытала-
быныт. Үүнүүбүт быһыл орто. Холобур, чемпион-хор-
туонтуу ала 1 кг 50 грамм. Бу «Енисей» диэн сорт хор-
туонтуу.

Учазастакытытар итци таһынан кыдылары итэбэт:
Оҕо морууттар, бууруссалар, хавс, өбөн, тый, ил,
Бүтүнө бааллар.

Бийнхн саревтарда 9 цаасна нэлэн барин нүүрү 11 цаасна үлэлэн бүтэн барарбыт. Ийнхэтин сэтгэтин то бусга дотар; эмнэ нэлэн үлэлэнрбүт, Кыыларбүтүн чин-члүн бүрээ-бүрда солбуйсан хөрсрбүт-хэстэрбүт.

Kenna EDM(VI)M

¹ VIII ВЫДАНОС УОДЗНАЗТУНУТ

Кыайылаах кылаас

Биллеш-окуулабытыгар үчүрүтү туруоруммуттара. Ол
роюн билгиз, барзодонко, кы- чини барзодонкөргө үчүрүт. Ба
лааны ыраастың тутууга, өб- рөдөктөүх боуду кының
цественнай үлгө кыттыңың ыраас буларыгар эмне ут-
кылаастар икки артыларыгар деп көрдөүх.

социалистической куоталаһымыҥ хас да сылтган бэттэх ыытыҥдар, Куоталаһымыҥ хас нэдиэлэ аайы түмүктөнөч пүэр. Оҕоҕо сыд устатыҥар элбэх кыайыҥ-ламмыт кылаас бастыыр. Ол кылаас үөрөнээччилэрэ атын оройуонҥа экскурсияга баран көлөр бйреэптаналлар. Аастыҥ сымдларга кыайыҥылаахтар Алма, Уус-Алдан оройуоннарыҥар баран күүлэбдэччн кэлбэтгэрэ. Социалистическай куоталаһымыҥ бари боппууостарыҥар адэспэт сымдлаахха Анна Николаевна Борисова салайааччы.

Мая МАТВЕНА.

Афон ДЫТКМ11.

бюлср советтарын чиднэр-
нэдэ

Артекка сыннанным

Мин Силык сайыт Бүтүн Союзтаагы «Артек» пионерлар лагерьга сынганым. Прибрежний лагерь Оверний дружит-
тыган ешир ий устота сынчаныбыт.

Багагайдарбыг «снайпер» дэж оонохууну үерэлхитэрэ, (д оонохууга еменэбыг магнайгы уонна бүтэлнэ хүннэригэ) күрэхтэснэнт.

Араас бичгчдэр ыгытлалдар, Олортон олус үчүгэй өйдө
булу нурхэ «Догордохуу бичгчэр» хаалларда. Өсөө Энэ ха-
наа ыгытлалындын мин хаан да умтуом суоба.

Кэлэркенигар хаа биирдэн пионер Артегын үйэ-сиэс тухары өндүү сымдарыгар аһаач кестер солбут чоьун бэлэх ылбыта.

ИРА БАНШЕВА.

дружина советын председателз

Алард арис кылаастах о-
уолаттыгын үөрэнэччилэр
инсертменттай биримдэлэ-
рэн профсоюздары сэтгэ-
р кыттыбыт иншердэ: (У-
чутка) Ира Башкова, Нелли
Генкина, Вера Огольцова, Ай-
да Мухоморова, (аллар, халат-
та) Вера Гаврилова, Майра
Мухоморова, Зина Гаврилова,
Тамара Постриков.

II. Попов фотолара.

